

זכויות תלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחד: דעו את זכויות ילדיכם/ן

(מעודכן ליום 02/09/2020)

לקראת פתיחת שנת הלימודים תשפ"א, אנו מפרסמים את עיקרי זכויות תלמידים הזכאים לחינוך מיוחד על פי חוק חינוך מיוחד, תשמ"ח-1988. מידע זה רלוונטי לאוכלוסיית התלמידים עם אוטיזם ומתייחס באופן ספציפי אליה.

א. תלמידים שלומדים במוסדות לחינוך מיוחד, גני תקשורת או כיתות תקשורת

תלמידים אשר לומדים בגני וכיתות התקשורת ובתי הספר לחינוך מיוחד זכאים למעטפת זכויות ייחודית במהלך שנת הלימודים. להלן בתמצית הזכויות המרכזיות שעומדות לתלמידים אלו:

שנת לימודים ארוכה ויום לימודים ארוך

על פי הסכמים בין המרכז לשלטון מקומי ומשרד החינוך, שקיבלו את אישורו של בג"צ, מונהג יום לימודים ארוך בחינוך המיוחד בימים א'-ה' עד השעה 16:45; ימי שישי עד השעה 12:45; ימים בודדים (ימי בחירה) עד השעה 13:35. פרטים נוספים ניתן למצוא באתר של אלו"ט [בקישור המצורף](#).

הפעלת מסגרות החינוך המיוחד בחופשות

תלמידי החינוך המיוחד זכאים ללמוד בחופשות על פי אותן שעות הלימודים, לרבות בחול המועד סוכות, בכל ימי החופש בחנוכה ובימי החופש לפני חג פסח למעט ערב החג, וגם בחופשת הקיץ ביולי ובמחצית חודש אוגוסט. פרטים נוספים ניתן למצוא באתר של אלו"ט [בקישור המצורף](#).

הסעות וליווי

לפי חוק הסעה בטיחותית לילדים ולפעוטות עם מוגבלות, תשנ"ד-1994, הרשות המקומית שבתחום שיפוטה גר הילד עם המוגבלות, תדאג להסעתו למוסד החינוך וממנו במשך שנת הלימודים ובהתאם לשעות הלימודים במוסד החינוך. כמו כן, תלמידים עם אוטיזם זכאים לליווי בהסעה לפי צרכיהם.

הזנה

תלמידי החינוך המיוחד זכאים למימון משרד החינוך בארוחות במהלך שנת הלימודים הרגילה (לא בחופשות). משרד החינוך מממן בתעריפים שמתעדכנים מעת לעת ומעביר את התקציב לרשויות או לבעלויות (ארגונים שקיבלו רישיון לניהול והפעלת המוסד החינוכי). פרטים נוספים ניתן למצוא באתר של אלו"ט [בקישור המצורף](#).

כיתות תקשורת וצוות מתוגבר

כיתות וגנים לתלמידים עם אוטיזם הן כיתות קטנות המונות בין 5 ל-8 תלמידים וכוללות צוות חינוכי וטיפולי מורחב. לכל כיתה משרד החינוך מקצה בנוסף למורה, סייעת כיתתית לתגבור הצוות החינוכי המקצועי. בין דרישות התפקיד למחנכת הכיתה והמורה העמיתה נמצאת הדרישה להשכלה אקדמית בתחום החינוך המיוחד ובתחום האוטיזם. בכל זמן הלימודים צריכות להיות בכיתה/בגן לכל הפחות סייעת ומורה (יש רשויות שמתגברות את הצוות בסייעת נוספת) ואין להעסיק סייעת כממלאת מקום של מורה בהיעדרה, למעט במקרים חריגים ביותר, עד 3 ימים בשנה בלבד ובתיאום עם הרשות המקומית מראש.

טיפול פרא-רפואיים (שח"מ)

תלמידי החינוך המיוחד זכאים לטיפולים פרא רפואיים שניתנים על ידי משרד החינוך במוסדות החינוך (סל שירותי חינוך מיוחד או שח"מ). תלמידי גן תקשורת זכאים ל-3.4 שעות שבועיות, ותלמידי כיתות תקשורת ובתי ספר לחינוך מיוחד זכאים ל-2.9 שעות. טיפולים אלו אינם פוגעים בעצם הזכאות לטיפולים בקופות החולים. תלמידים עם אוטיזם יכולים לקבל טיפולים במוסדות החינוך במקצועות הבריאות לרבות קלינאות תקשורת, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק וטיפול באומנות, בהתאם לתוכנית הלימודים האישית שלהם. פרטים נוספים ניתן למצוא באתר של אלו"ט [בקישור המצורף](#).

טיפול בריאותי מקדם בגני תקשורת

ילדים מגיל אבחון עד גיל 7 או מועד כניסתם לכיתה א' זכאים לקבל טיפול בריאותי מקדם (טב"מ) הכולל כ-14 שעות שבועיות של טיפולים פרא-רפואיים שניתנות על ידי משרד הבריאות. מכסת השעות הנ"ל ניתנת בתוספת לשעות הטיפולים הפרא-רפואיים הניתנים על ידי משרד החינוך. פרטים נוספים ניתן למצוא באתר של אלו"ט ב**קישור המצורף**. תלמידי גנים משולבים במוסדות לחינוך רגיל יכולים לקבל את הטב"מ במסגרת חוץ גנית.

ב. תלמידים שלומדים במוסדות לחינוך רגיל

לתלמידים הזכאים לחינוך מיוחד והמשולבים בחינוך הרגיל יש מעטפת זכויות ייחודית אחרת במהלך שנת הלימודים. להלן בתמצית הזכויות המרכזיות שעומדות לתלמידים אלו:

הסעות

בעקבות בג"צ 191/15 **פלונית נ' עיריית בני ברק** גם תלמידים משולבים זכאים להסעות וליווי למוסדות הלימוד וחזרה מהם, בהתאם לצרכיהם. להנחיות ודגשי משרד החינוך לעניין הסעות תלמידים ספציפית לשנת תשפ"א **ראו כאן**.

קביעת רמת תפקוד וסל אישי

החל משנת תש"פ, תיקון 11 לחוק החינוך המיוחד החל ביישום ארצי ורמת התפקוד והסל האישי של כל תלמיד נקבעים בישיבת וועדת הזכאות והאפיון, והתמיכות שהתלמיד או התלמידה יקבלו במוסד החינוכי נקבעות על ידי צוות רב מקצועי שקובע את "פילוח" הסל לשעות סיוע ושעות טיפולים או הוראה מתקנת. אחד השינויים המרכזיים הוא שכעת ההורים יכולים לבחור אם לשלב את ילדיהם במוסדות לחינוך רגיל או בחינוך מיוחד ולוקחים חלק יותר מרכזי בישיבות והחלטות הצוות הרב מקצועי. פרטים נוספים ניתן למצוא באתר של אלו"ט ב**קישור המצורף**.

סייעת משלבת

במידה והתלמיד או התלמידה זכאים לשעות סיוע על פי הסל האישי, הסיוע יינתן על ידי סייעת משלבת אשר מועסקת באופן ייעודי למטרה זו על ידי הרשות, והעסקתה תמומן על ידי משרד החינוך. בימים אלו, בגין הקורונה, ישנן שתי סוגיות ייחודיות שמתעוררות בהקשר זה:

- **הפיצול לקפסולות**: כיתות רבות מחולקות לקבוצות על פי הנחיות משרד הבריאות. על פי הנחיות משרד הבריאות, סייעת משלבת צריכה להילקח בחשבון בעת הפיצול לקפסולות. כמו כן, סייעת משלבת לא יכולה למלא את מקומה של המחנכת או המורה, ואין להיעזר בה לצורך הוראה בקפסולות.
- **כניסת הסייעות לבתי התלמידים**: על פי הנחיות משרד החינוך מיום 31/8/2020, בכפוף להסכמתן, ובכפוף לנוכחותו של בן משפחה מבוגר נוסף, סייעת משלבת יכולה להיכנס לבית תלמיד שזכאי לשעות סיוע בימי ובשעות הלמידה מרחוק על פי מערכת השעות. מנהלת הגן או מחנכת הכיתה יבדקו את קיומם של כל כללי הבטיחות וההיגיינה הנדרשים לשם כך, לרבות מילוי הצהרות בריאות, ויספקו את ציוד המגן הדרוש.

טיפולים פרא-רפואיים (שח"מ)

גם תלמידים משולבים זכאים לטיפולים פרא רפואיים שניתנים במוסדות החינוך במקצועות הבריאות השונים. סוג הטיפולים שיינתנו לכל תלמיד והיקפם של הטיפולים נקבעים על ידי הצוות הרב מקצועי שאחראי על פילוח התמיכות בהתאם לצרכים של כל תלמיד או תלמידה ובהתאם לכח האדם במסגרת החינוכית.

לשאלות נוספות ייעוץ והכוונה ניתן לפנות למרכזי אלו"ט למשפחה:

מרכז b_lauren@alut.org.il 03-6706077

ירושלים family-j@alut.org.il 02-5665294

צפון family-n@alut.org.il 04-9885590

דרום family-s@alut.org.il 08-6431528

החברה הערבית family-a@alut.org 052-4237535